

m.remissvar@regeringskansliet.se

Miljödepartementet Ida Edwerts

Remissvar "Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet"

M2019/01776/R

Byggmaterialindustrierna är positiva till att EU reviderat avfallsdirektivet från 2008 i syfte att förbättra förutsättningarna för en cirkulär ekonomi. Byggmaterialindustrins har såväl för industriprocesserna inom byggmaterialtillverkning som för produktutvecklingen av byggmaterialet framtida cirkulära flöden med i utvecklingen. Förutsättningen för ett genomslag av en effektiv framtida cirkulär ekonomi kräver en grundläggande förändring i synen på avfall inom samhällsramarna; att vi börjar hantera avfallet som en resurs.

Tillämpningen av det implementerade direktivet har stor betydelse för i vilken utsträckning det reviderade direktivet kommer leda till ökad cirkularitet. Stimulans ekonomiskt för att samla in och att återvända byggmaterial behövs, jämte en kvalitetsmässig utveckling för återanvändning som främjar att vi återvinner rätt och tar tillbaka och tillvara kemiskt innehåll på ett klokt sätt enligt lagstiftning. Vi får inte riskera att "bara det är återvunnet material" så premieras det. Likvärdiga villkor behövs för ny- och återtillverkning.

Byggvarudeklarationen eBVD 1.0 har information om kemiskt innehåll, råvaror och avfall

Ref till förslaget till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010: 900) 10 kap 6 § punkt 5 " och hur avfallet ska tas om hand för att möjliggöra a) avlägsnande och säker hantering av farliga ämnen, och b) materialåtervinning av hög kvalitet...

Byggbranschen i Sverige har idag och sedan 30 år tillbaka ett väl fungerande system för att deklarerat innehåll i byggprodukter. Branschen har ett överenskommet format, en Byggvarudeklaration, och formatet heter eBVD där e:et står för elektronisk för en effektiv digital informationsöverföring. Byggvarudeklarationens absoluta huvudsyfte är att gynna spårbarhet över tid. Informationen baseras på lagmässig och vetenskaplig grund enligt REACH-lagstiftningen. Att alltid efterfråga en eBVD för byggmaterialet ger ett kvalitetsmässigt underlag för spårbarhet så att vi vet vad som finns i inbyggt byggmaterial. Byggvarudeklarationen gynnar också utvecklingen av materialåtervinning och säkras hantering för såväl återanvändande som det vi ej önskar återföra i kretsloppet.

Nationellt och internationellt är det av största vikt att referera till standardiserade identifierare för det digitala informationsflödet och här har GTIN Global Trade Identification Number stor betydelse.

Sverige måste till begreppet avfall, tydligt ange processen kring med enhetlig tolkning och tillsyn

Ref till förslaget i kap 8 om "när avfall upphör vara avfall".

Byggmaterialindustrierna ser positivt på att vi nu får definition av när avfall upphör att vara avfall och att det föreslås att införas i miljöbalken. Det är ett bra första steg för att få processen för "När avfall upphör att vara avfall" att fungera bättre. Vi ser dock att den föreslagna svenska lagtexten inte i alla delar har samma ordalydelse som regleringen i direktivet. För att undvika missförstånd och för att underlätta tolkning är vår uppfattning att direktivtexten ska överensstämma med svensk lagtext. Vi kan i utredningen inte hitta någon motivering till varför direktivtexten ska frångås.

Idag är inte processen om när avfall upphör att vara avfall förutsägbar och rättssäker i Sverige. Det behövs som komplement till lagstiftningen en tydlig nationell process och tydliga kriterier i Sverige för *när avfall upphör att vara avfall*. Det saknas i dagsläget och den vägledning som Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen har tagit fram är inte tillräcklig för en fungerande och förutsägbar process. Verksamhetsutövaren är skyldig att visa att avfallet har upphört att vara avfall men bedömningen ska granskas av tillsynsmyndigheten som en del av tillsynen. Tillsynsmyndigheter runt om i landet gör olika bedömningar och bedömningar kan även ändras med kort varsel. Enligt dagens regelverk har ingen myndighet mandat att lämna ett positivt besked om en återvinningsprocess är tillräcklig eller om materialet, efter att ha genomgått en viss återvinningsprocess, lever upp till kraven för att anses ha upphört att vara avfall. Detta leder till en oförutsägbarhet och osäkerhet för verksamhetsutövare vilket resulterar i att det ofta blir alltför osäkert för att t ex investera i återvinningsanläggningar samt att köpa material som är klassat som avfall. Att kunna få ett beslut från t ex tillsynsmyndigheten skulle skapa bättre förutsättningar och möjligheten att ge tillsynsmyndigheten detta mandat bör utredas.

Vi behöver svenska end-of-waste-kriterier – använd branschkompetensen i Sverige

Det är mycket positivt att nu få en grund för end-of-waste-kriterier, att avfall upphör vara avfall. Ett sätt att öka tydligheten att ta fram så kallade end-of-waste kriterier. Det ökar möjligheten inom cirkulär utveckling att ta fram denna typ av kriterier. De nationella definitionerna ska i så stor utsträckning som möjligt vara harmoniserade med kriterier i andra EU-länder. Nationella end-of-waste kriterier bör alltså tas fram för vissa material och regeringen tillse lämplig instans för det i dialog med berörda branscher. Exempel på material där detta kan vara lämpligt är t ex ballastmaterial, grus- och stenmaterial, vissa oljor och vissa plaster. I det reviderade avfallsdirektivet finns en tydlig formulering där det anges att medlems-staterna ska vidta lämpliga åtgärder för att processen kring när avfall anses upphöra att vara avfall ska stärkas. Vi hoppas därför att åtgärder kommer att vidtas nationellt för att förbättra processen.

Avvakta den europeiska utformningen för databas om särskilt farliga ämnen

Databasen som den europeiska kemikaliemyndigheten ska utforma för information om särskilt farliga ämnen i varor är inte klar och därför kan enligt remissen närmare bestämmelser om vilken information som ska lämnas och vilka som är informationsskyldiga ännu inte införas i nationell rätt. Kemikalieinspektionen föreslås därför istället meddela föreskrifter om informationsskyldigheten. Vi anser det av största vikt att Kemikalieinspektionens kommande föreskrifter, som ska definiera vilka uppgifter som ska lämnas och när samt vilka som ska lämna uppgifter, överensstämmer med kraven från ECHA och motsvarande implementering i andra EU-länder.

Regelverken inom EU, och i Sverige, måste utvecklas så att de stämmer överens med utvecklingen av cirkulära modeller så att likvärdiga villkor råder för verksamheterna inom unionen och för ny- och återtillverkning, särskilt viktigt till exempel vad gäller kemiskt innehåll.

Stockholm 2020-01-13

Anneli Kouthoofd, vd Byggmaterialindustrierna

För frågor om innehåll i denna remiss - kontakta gärna mig (anneli@byggmaterialindustrierna.se).

Byggmaterialindustrierna är en paraplyorganisation för företag och branschorganisationer som tillverkar och arbetar med byggmaterial inom alla byggmaterialområden. Vi organiserar tillsammans 1000 företag, omsätter i Sverige cirka 180 miljarder sek och sysselsätter 53 000 personer. (medlemmar bil 1)

Byggmaterialindustriernas medlemmar

Tillverkande företag

Betongindustri AB
Celsa Steel Service AB
Cementa AB (HCNE)
Combimix AB
EldochVatten AB
EtexGroup Sweden
Icopal AB
Kingspan Insulation AB
Knauf Danogips GmbH
Moelven Wood AB
Monier Roofing AB
Nordic Waterproofing AB
Ruukki Sverige AB
Sand och Grus AB Jehander
Saint-Gobain Sweden, Weber
Saint-Gobain Sweden, Gyproc

Medlemsorganisationer som Byggmaterialindustrierna företräder i gemensamma frågor:

- GBR, Golvbranschen
- Nordic Galvanizers
- IKEM -Innovations- och kemiindustrierna i Sverige
- Scandianvian Copper Development Association, SCDA
- Stålbyggnadsinstitutet
- Swedisol
- Svensk Betong
- Svensk Byggplåt
- Svensk Ventilation
- Svenska Kyl och värmepumpföretagen
- Svenskt Trä (Skogsindustrierna)
- Sveriges Bergmaterialindustrier
- Sveff- Sveriges Färg och Limföretagare
- TMF, Trä- och möbelföretagen